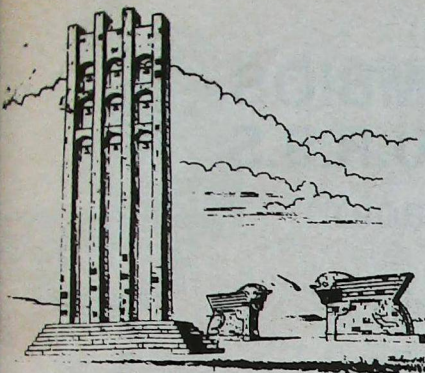

ԱՐՄԱՐԱՍ SARDARABAD

BUENOS
AIRES
Año XIII
N° 425
Miércoles,
11
de
febrero
de 1987

HEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

EDITORIAL

Sharyum y su Teoría Absurda

El Periódico Armenio Sharyum en su editorial del 28 de enero del corriente dice: "Armenia es nuestra patria y no la de nuestros antepasados".

Uno de los argumentos más sólidos y categóricos, para reivindicar nuestros derechos en los fueros internacionales, y de transmitir a nuestros hijos, es la demostración de nuestra cultura de 30 siglos, factor decisivo para que los jóvenes se sientan orgullosos de pertenecer a la Nación Armenia, complementándose con la nueva realidad de la Armenia renacida de las cenizas del Genocidio.

Sharyum con una teoría absurda de que Armenia no es la patria de nuestros antepasados, usa subterfugios y agravios contra el gobierno de Armenia; contra Parecordzagán, su Instituto Marie Manogian, y cuerpo docente; contra la Comisión de Padres y los alumnos en general.

Que esta columna sirva de desagravio a todos ellos. Al Gobierno de Armenia que por intermedio del Comité de Relaciones Culturales con la Diáspora invita a los alumnos, no como turistas, sino realmente como es, una promoción de ex alumnos en viaje de egresados. El Comité se ocupa de que los ex alumnos se impregnen del sentir nacional, mostrando la tierra de sus antepasados y la realidad del presente, sea Garni, Erebuni, Keghart o Dzidzernagapert, Hamalir, Madenatarán. El Comité se ocupa de que los ex alumnos sientan y comprendan a Victor Hampartzumian, Silva Gabudikian, Aram Jachadurian, Armen Dicranian.

La tarea y el esfuerzo del Comité es muy fructífera y perfecta.

Desagraviarnos a Parecordzagán y al cuerpo docente del Instituto Marie Manogian que desde la edad de 3 años del alumno hasta los 17 que egresa, lo educa en un ámbito armenio no sólo con las clases de lengua, historia, sino con el canto, la tradición y la cultura en general, rodeados de los proceres y logros del pasado y presente.

Desagraviarnos a los padres de alumnos que con una acción colectiva, realizan un gran esfuerzo para que sus hijos concreten ese viaje de egresados y ellos deben saber que su servicio no es en vano, pues sus hijos no van de turismo a Armenia, sino a vivir y a complementar en la práctica lo que sus maestros le inculcaron durante tantos años.

Por último desagraviarnos a los alumnos que vuelven más armenios que nunca y emocionados relatan, en rueda de amigos, en familia, en conferencias, en las páginas de periódicos, sus experiencias y nuevos conocimientos, aunque reiterativamente todos comienzan transmitiendo su éxtasis al ver por primera vez el Monte Ararat, la tierra de sus antepasados.

Y por si esto fuera poco utilizando la teoría del absurdo deberíamos intuir del escrito de "Sharyum" que si Armenia no es la tierra de nuestros antepasados será tal vez la tierra de los antepasados - la mayoría ya inexistentes - de los hititas, partos, selyúcidas, árabes, tártaros y por qué no de los turcos...

(cont. pág. 8)

ԵՆՈՐՀԸ ՊԱՏՐԻԱՐԸ ԿԱՅՅԵԼԷ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԷՕԶԱԼԻՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՀԱՅՈՑ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Վարչապետ Էօզալ, իր իսթանպուլ տուած այցելութեան միջոցին ընդունած է Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարք Մարիքի Արքեպս. Գալուստեանը, որ Վարչապետին ներկայացուցած է հայոց համայնքային ցաւերը, գանձաւորները եւ պահանջները: Պատրիարքարանի Դիւանը այդ առթիւ հրատարակած է հետեւեալ հաղորդագրութիւնը:

Պատրիարք Հայրը հետեւեալով իր խորհրդակցութեանը Երթք. Կարապետ Արմանը ներկայացաւ Մեծայարգ Վարչապետին «Օրտու իվ»-ին մէջ: Նորին Ամենապատուութիւնը, նախ իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Մեծայարգ Վարչապետին, որ հաւանքով իր չափազանց զբաղած վիճակին հաճած էր շնորհել այս ժամադրութիւնը. եւ ապա չարունակեց.

«Այսօր Զեր Թանկագին ժամանակը մեր առնելուն առաջին նպատակն է յայտնել Զերին, թէ այս տարի Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան հաստատման 525րդ տարեդարձը կը կատարենք: Զաթի՛հ Սուլթան Մեծմէտի ֆէրմանովը 525 տարինք առաջ Թուրքիոյ մէջ հաստատուած Հայոց Պատրիարքութիւնը անընդհատ կերպով մինչեւ այսօր պահած է իր գոյութիւնը:

Ասոր համար Թուրքիոյ անբաժան մէկ մասնիկը եւ զոյգ եւ այս հայրենիքին հարգաւոր գաւաղները հանգիստով Թուրքիոյ Հայոց երախտիքը եւ շնորհակալութիւնները կուգանք յայտնել Զեր անձին մէջ՝ Մեր Պետութեանը:

Ապա յայտնեց թէ ունին նաեւ ինչ ինչ համայնքային հարցեր, որոս պիտի ներկայացնէ իր անձնական խորհրդակցութեամբ:

Եւ ապա Տրթք. Կարապետ Արման համաձայնեց Մեծա-

յարգ Վարչապետի բարեհաճ նկատաւման յանձնեց հետեւեալ համայնքային հարցերը, որոնք առ հասարակ կը բխէին Վազըֆներու Ընդհանուր Տնօրէնութենէն:

1.-Հայ հայրենակիցներ կը զրկուին իրենց անշարժ կալուածները իրենց համայնքային հաստատութեան նուիրելու կրօնական ու բարոյական միջոցառումներէն:

2.-1936-էն յետոյ համայնքային հաստատութեան նուիրուած կալուածները հետզհետէ ետ կ'առնէին:

3.-Համայնքապետական բաց հողերու վրայ նոր շէնքեր շինելու բնական իրաւունքներէն զրկուած են: Նոյնպէս գոյութիւն ունեցող կալուածներու նորոգութեան ընթացքին զանոնք աւելի ընդարձակելու եւ աւելի եկամտաբեր վիճակի մէջ դնելու կարելիութիւնը չի շնորհուիլ իրենց:

4.-Եկեղեցիներու վարչութեան ընտրութեան ընթացքին կը պահանջուի որ թէ՛ ընտրողներ եւ թէ՛ ընտրուողներ եկեղեցիի չրջանակէն ըլլան: Նկատուելին այն է, որ ներկայիս հին գրութեամբ եկեղեցիի անմիջական չրջանակին մէջ բնակողներ քիչ մնացած են, միւս կողմէ նկատուելին այն է, որ մէկը ընտրուելէն յետոյ ալ կրնայ հետաձգել եկեղեցիի չրջանակէն, ինչ որ յաճախ կը պատահի, ուստի կը խնդրուի որ այլ երկիրներու մէջ եղածին պէս՝ իրաքանչիւր եկեղեցի ունենայ իր արձանագրեալ պաշտօնական անգամներու անկախաբար իրենց բնակութեան չրջանակներէն, որոնց կողմէ՝ եւ որոնց մէջէն ընտրուին Թագային Պոր-Տուրքները:

5.-1970ական թուականներէն սկսեալ Հայ համայնքին հաստատութեանց վրայ դրուած 5 առ հարիւր յա-

ւելուածական տուրքը, որ ծանօթ է «հակազուրմի տուրք» անունով, հակառակ որ վերցուած էր 1980 թուականին Ազգային Մեծ Ժողովի որոշմամբ, եւ ճշտաբար կուտուած էր այս որոշումը պետութեան «Պաշտօնական կազմէ»-ի մէջ, մինչեւ օրս կը պահանջուի համայնքային հաստատութիւններէն:

6.-Համայնքային հաստատութեանց կալուածներէն անուած վարձերը ներկայիս շատ ցած եւ ծիծաղելի գումարներ են: Ինչպէս որ բոլոր պետական վազըֆներ արտօնուեցան մէկ անգամուան համար բարձրացնել իրենց կալուածներուն վարձերը, նոյն արտօնութիւնը արտօնուեցան մէկ անգամուան համար բարձրացնել իրենց կալուածներուն վարձերը, որովհետեւ իրենց կալուածներուն վարձերը բարձրացնեն այսօրուան իրական արժէքը եղող օրինական գումարներու:

Իսկ կրթական հարցերէն հետեւեալները յանձնուեցան Մեծայարգ Վարչապետի նկատաւման:

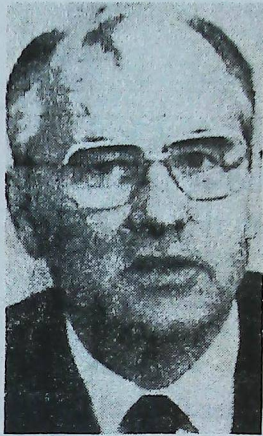
Ա.-Երբեմն քննիչներ հայ աշակերտին անձնագրին վրայ կ'որոշուի լոկ «Գրիտոն»-ը գրուած ըլլալէն, եւ իր յարաւումներովը կողոյ «Հայ» բառին գրուած ըլլալէն կատարել տակ կը գնեն Հայ աշակերտին ինքնութիւնը եւ կ'արգիլեն անոր հայ վարժարան արձանագրութիւնը: Մինչդէռ ամէնքին ծանօթ իրականութիւն է որ պետական որոշումով ներկայիս ցանց կ'առնուի անձնագրի մէջ յարաւումանութեան յաւելումը:

Բ.-Պետական վարժարաններու յատուկ «չրջանակ»-է վրէժ-օրէնքը՝ կը պարտադրուի նաեւ հայ վարժարաններուն, որով կարգ մը վարժարաններու աշակերտութիւնը կ'ուժուի-օրինակ Պազըրկիւղ եւ Եշիլգիւղ-իսկ ուրիշներունը կը նստաւարէ չի:

"LA NACION", 28 de enero de 1987:

GORBACHOV PROPUSO CAMBIOS PARA DEMOCRATIZAR A LA U.R.S.S.

Propicia el voto secreto, la postulación de varios candidatos y la participación extrapartidaria

Mikhail Gorbachov

"Se está realizando un nuevo análisis de los valores actuales y una apertura en gran escala está ya en marcha".

"Se han iniciado las discusiones para establecer los mecanismos a fin de reorganizar la economía, la sociedad y la cultura", agregó el jefe del Kremlin.

Gorbachov hizo sus declaraciones ante el pleno del comité central convocado para discutir la reorganización del partido. Se estima que durante la cita también se acordará la destitución de importantes figuras partidarias de la era pre Gorbachov.

Los eventuales cambios propuestos por Gorbachov representarían un drástico cambio en la tradición soviética. Los electores votan por un candidato y los altos dirigentes del Gobierno son designados por los jefes comunistas en una elección a viva voz. Asimismo, sólo los miembros del PC ocupan altos cargos en el Kremlin.

La agencia noticiosa oficial, TASS, informó que Gorbachov hizo un llamado para que se dé una "más efectiva y real participación a los electores en todos los procesos preelectorales y en las campañas de elección".

Agregó que la propuesta del líder soviético incluye la postulación de más de un candidato a los puestos

claves del partido y que las elecciones se lleven a cabo mediante voto secreto.

"Describió las propuestas como una importante medida para la democratización de la vida social y la mayor participación de los no miembros del partido en los principales cargos", manifestó TASS, agregando que también anunció la promoción de jóvenes y mujeres a los puestos importantes.

Sistema electoral:

Gorbachov "se mostró en favor de cambios en el sistema electoral y sugirió que sus propuestas sean publicadas en todo el país para su discusión", indicó la agencia.

Si los cambios se llegan a realizar, los electores encontrarán más de un hombre en las boletas cuando acudan a las urnas y podrán agregar los nombres que quieran. Actualmente, sólo los miembros del Partido Comunista pueden aspirar a tener puestos directivos en la vida soviética.

Gorbachov inició su discurso enumerando los avances que ha registrado la economía desde que asumió el poder, incluyendo el crecimiento del producto interno bruto y de la producción agrícola.

Los cambios en el siste-

ma electoral se comenzaron a ver a principios de este mes, cuando se informó que tres candidatos estaban inscriptos para postular al cargo de jefe de la Liga de Jóvenes Comunistas de la capital de la República de Kazakh.

Por otra parte, los rumores de cambios en el Politburó de 12 miembros han circulado desde hace varios meses, y diplomáticos occidentales comentaron que el anuncio de las propuestas hechas hoy se había retrasado por diferencias entre los jefes del partido.

Aparentemente, Dinukhamed Kunaev, cuya destitución como jefe del PC en la República de Kazakhstan en diciembre último creó algunas protestas, sería removido también del Politburó.

Gorbachov ha criticado fuertemente a Kunaev, nativo de Kazak, por cometer supuestos actos de corrupción e ineficiencia en el servicio público.

Además, se espera que el jefe del PC en la República de Ucrania, que junto con Kunaev fue designado por Leonid Brezhnev, también sería destituido.

"Hemos escuchado de muy buenas fuentes que se esperan grandes cambios de personal en el partido", expresó un diplomático occidental.

MOSCU (AFP).- El gobierno soviético fijó las reglas de implantación en la Unión Soviética de empresas mixtas con aportes de capital de los países capitalistas y en desarrollo en un decreto publicado en Moscú por la prensa.

Las empresas conjuntas (jointventures) son reconocidas como personas legales desde que son registradas en el Ministerio de Finanzas y tienen por misión "satisfacer mejor las necesidades del país en productos industriales", introducir técnicas de vanguardia, favorecer las exportaciones y reducir las importaciones "irracionales", indica el texto.

El anuncio de la creación de cualquier sociedad de este tipo debe ser publicada en la prensa soviética.

Las empresas conjuntas funcionan sobre una base de autofinanciamiento, pueden firmar contratos y su estatuto debe estar conforme con la legislación de la U.R.S.S.

La parte soviética en estas empresas debe ser como mínimo del 51%. Los accionistas podrán ceder todo o parte de su capital a un tercero con autorización del gobierno soviético y el asociado soviético tiene prioridad en la adquisición de la parte del inversionista extranjero.

Reformas Demócratas Liberales

Recapitulemos un poco la historia de Rusia.

A principios de este siglo el Soviet heredó el Imperio de la Rusia zarista sin lugar a dudas el más grande de la tierra.

En el siglo XVIII con Pedro el Grande llega a expandirse hasta el continente americano con la conquista de Alaska, y en el siglo XIX alcanza a su máximo esplendor con su progreso económico, cultural y militar.

Sin embargo la historia nos recuerda que este período finaliza con la decadencia del imperio en manos del inepto y soberbio zar Nicolás II.

El advenimiento del socialismo en su expresión marxista-comunista intenta en los últimos 70 años po-

ner en práctica una teoría basada en el colectivismo, eliminando la iniciativa privada e imponiendo el monopolismo ideológico. Ya en la década del 60 Kruschchev y más tarde Kossighin denuncian la ineficacia del agro e industria soviéticas.

Es en aquella época cuando se llevan a cabo algunas reformas, permitiendo la instalación de fábricas con capitales privados (Fiat 1965, más tarde PEP-SICO y ahora MCDO-

NALDS) y se autoriza además al agricultor la explotación de pequeñas parcelas en provecho propio. Casualmente el rinde de estas últimas no sólo duplica la producción de las tierras colectivas sino que supera ampliamente el tema de la calidad.

Al igual que los jefes gobernantes de China, los soviéticos comienzan a preocuparse más por los resultados prácticos que por los ideales teóricos que en el transcurrir de los años queda demostrado son ineficaces.

La U.R.S.S. es el país más extenso del mundo (22.000.000 de km. cuadrados), el tercero en habitantes (275.000.000) luego de China e India. Comparte el

6º puesto con Canadá en comercio exterior con 90.000 millones de dólares, después de EE.UU. (210),

PEDRO I el Grande

Alemania Federal (170), Reino Unido (95) y Francia (95.000 millones).

Sin embargo el Producto Bruto Interno per cápita es de 4.500 dólares (al cambio

más favorable), ocupando el 32º lugar en el ranking de países.

Las nuevas medidas económico-políticas de Gorbachov están orientadas a estimular una mayor producción con la ayuda de la iniciativa privada y la libre discusión de métodos sin aferrarse a doctrinas excluyentes.

Es de esperar que la evolución de la burocracia estatal a la privada sea gradual. Un "boom" en la producción de los países socialistas provocaría un desastre económico en occidente, que apenas puede sobrellevar la invasión de productos originarios del Sudeste Asiático.

Conversaciones sobre la historia del pueblo armenio

(II)

Lingüística

Por el profesor Rafael Ishjanian
Traducido por Diana M. Dergarabetian

Como cada ser humano pertenece a una familia, lo mismo sucede con la lengua, también los idiomas tienen su lengua madre y sus hermanas.

Así, en el mundo hay muchas familias lingüísticas; recordemos algunas de ellas: la **semitica**, en la que entran el árabe y el hebreo, por ejemplo, la **iberocaucásica**, en la que se encuentra

La lengua cambia tanto que un mismo idioma, mil años después no es el mismo, de modo que resulta difícilmente comprensible si no se lo estudia. Por ejemplo, el idioma creado por Mesrob Mashtots (al que llamamos "**Krapar**") es difícilmente comprendido por nosotros. Por su parte, Mashtots también entendía con dificultad el idioma hablado

1.500 o 2.000 años antes que él.

La lengua se modifica y al mismo tiempo, muchos de sus vocablos se fragmentan. Así surgen las voces o palabras compuestas. Tal como una ameba dividida en dos da origen a nuevas amebas, las palabras fragmentadas originan nuevas palabras, y —como consecuen-

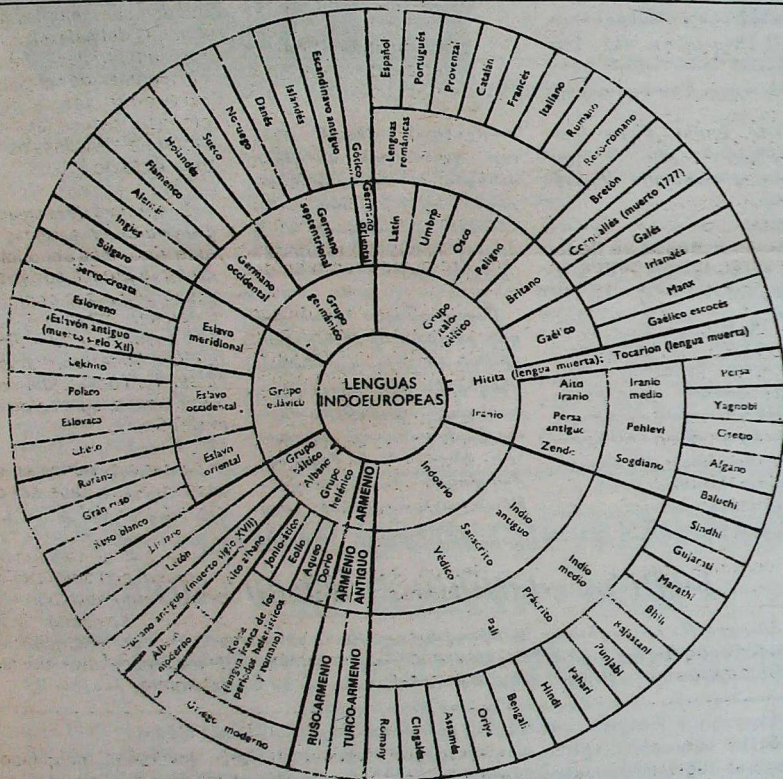
cia— nuevos idiomas. En el transcurso del tiempo, la lengua madre ha dado origen a nuevas lenguas, hermanas entre sí.

Los idiomas derivados de la lengua madre difieren unos de otros, pero se parecen en muchos aspectos, ya que han heredado gran parte de su vocabulario, y de la gramática de la lengua madre o de origen. Así, las lenguas indoeuropeas se diferencian mucho unas de otras, pero tienen también muchas semejanzas. Por ejemplo, si tomamos la palabra armenia սիրտ "**sird**" (corazón), que nuestra lengua ha heredado de la lengua madre indoeuropea, el mismo significado lo encontramos en la palabra "sirts" del letón; en el lituano "**šird**", en el ruso "**serd**", en el per-

sa antiguo "**dzeret**" y en el alemán "**Hertz**". Algo similar sucede con la palabra armenia դուռ "**tur**"; puerta; en el indio antiguo "**Tvar**"; en el lituano "**turas**"; en el alemán "**tlur**" y en el ruso, "**Tver**".

Así, entonces, tal como las demás lenguas derivadas del indoeuropeo, también el armenio deviene de esta lengua madre, y si sabemos en qué regiones del mundo y en qué épocas se hablaba el indoeuropeo, cuándo se desprendió de esta lengua madre el armenio, también podremos conocer el origen de los armenios.

Haciendo uso de estos medios, los lingüistas han podido determinar las distintas familias lingüísticas y sus antiguas "capitales".

División de las lenguas indoeuropeas

el georgiano; la familia lingüística **turca** en la que se encuentran las lenguas y dialectos de ese origen; la familia **Indoeuropea**, que incluye lenguas como el persa, el armenio, el griego, las lenguas eslovenas (ruso, checo, ucraniano), el alemán, el francés, el español o castellano y el italiano, entre otras.

Cada familia tiene su lengua madre, en la que se origina.

Es importante recordar que en el transcurso del tiempo, la lengua sufre modificaciones y se recrea con nuevas palabras (neologismos).

Silvana y Mariana Etchán, Claudia Aldan

Pointe d'ivoire

TRICOTS

Galería del Este

M. T. de Alvear 620
Local 22 - Tel. 312-4239

chic
PILES

H. Yrigoyen 1426
T.E.: 795-3836 / 8838

Florida
Vicente López

U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒՋՈՒՄ

Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատությունի «Պերմոնի Էմիլեան» Առևտրականի և «Տորիս Զընոգեան» երկրորդականի բաժինները կարիքը ունին հայերէն ուսուցչուսուցչուհիներու:

Հետաքրքրուողները կրնան դիմել տնօրէնութեան, ամէն օր ժամը 9-12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ARMENIA 1322. CAPITAL

Asesoría técnica de riesgos industriales
y contratación de seguros generales

Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país

BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD

BME, MITRE 777 7° B. Capital T.E.: 49-1942/1886

ՏՈՄՍԱԿ

ԾԷՅՄԸ ՊՈՆՏ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԵԶ

Թուրքերը մեծ ծանուցումներով յայտարարեցին թե կը ծրագրեն պատերազմ հակահայ անճախընթաց շարժանկար մը։ Ապա փողով ու թերթով յայտնեցին անոր երկունքը։ Ի վերջոյ թերթերու, ձայնասփիտի, հեռատեսիլի իրենց պաշտօնական մունտաժներով աստեղծեցին ֆիլմաշարին աշխարհ գալը։

Մանուկը կոչուեցաւ «Արիւմ» պատին վրայ։ Հիւանդանոցի ծախս՝ 875 միլիոն լիրա։

Վսեմ Առաքելութիւնը նորածնին՝ փաստել թե քանի ինք կայ՝ հայկական ցեղասպանութիւն չկայ։

Փաստել ոչ միայն թուրքերուն, այլ նաեւ -եւ մանաւանդ- երոպացիներուն, ամերիկացիներուն։ Թերեւս նաեւ հայերուն։

Տաւը մասնէր բարկացած ժողովաշարը, տաւը գիշեր իրենց արտոններուն վրայ գամուած պահեց թուրքերը։ Իսկ այժմ, անոնք տաւը անգամ գայրացած կը թափն ըլլալ։

Չորս կամ Թիւրք անգամը՝ հայկական ցեղասպանութիւնը որպէս իրողութիւն ցոյց տրուած ըլլալուն համար։

Հինգ կամ վեց անգամը՝ ցեղասպանութիւնը կատարուած չըլլալուն փաստերու անգոյութեան կամ անբարարութեան համար։

Այժմ կրկնակիօրէն խաբուած, չարաշահուած եւ ձախողած ըլլալու զգացումը կը տիրէ։ Բայց, մանաւանդ, ֆիլմին երկրորդ մասն է որ յուսախար ըրած է, իր անհատաւոր թեթեամտութեամբը։

Երեակայեցեք Պերլինը 1921ին։ Հայ անբեկիչները (ի՞նչ պաշտելի բառ էր այդ ժամանակ) բացարձակ գաղտնապահութեամբ, զինուորական կարգապահութեամբ, եւ թիրախ ունենալով նախ ձգել, դիշերը, գաղտնագողի կը գտնուին Պերլին։ Անոնք գիտեն որ իրենց առաքելութեան կատարումին ճամբուն գերմանացի կամ այլ ոեւէ անտէր պէտք չէ զոհուին ... Ողնիսկ Թալաթի կիներ։ Անգամ մը որ «Նահապետակներուն կտակը» կատարուի, հայ տղաքը առաջին առիթով պէտք է վերադառնան իրենց մեկնակէտին կամ անհետանան այլ երկնակամարներու տակ։

Ի՞նչ կ'ընէ շարժանկարին հեղինակ Միւր Բենալ Էօքը։

Ան կը ստեղծէ կատարեալ ժնջող Պոնտեան ժայպտէ մը, այնքան անհատաւոր որքան երեակայեալն։ Իրեն համար հայ երիտասարդները ունին նաեւ տարբեր առաքելութիւններ։

Թուրքերն ալ։ Այսպէս՝

Նիթին կեղծուեցան հարցերն մէկը կը թալալի հալկ. ցեղասպանութեան վերաբերեալ փաստաթուղթերու պատմութեան մը շուրջ։ Վաերագրերը նախ թուրքերուն ձեռքն են. ապա անոնք կ'անցնին գերման դատարանին ձեռքը, հայերը կ'ուզեն ամէն զեղով ձեռք ձգել. դիշերը, գաղտնագողի կը մտնեն դատախազին տունը. սխալ քայլով մը արժուկ կը հանեն. դատախազին կ'ինը կ'արքերեն. հայ կը զգնենուին. հայ տղաքը կը փախին, այստեղեղնած ժամանակ կը գտնեն տան ընտանիքին շուրջ մտնցնելու եւ շուն սատակը դնելու դատարանին փոքրիկին անկողնիցին մէջ։ Պր'որ'...

Ճեւատր թուրքեր ատրճանակով կը բարձրանան այն շէնքը որ դաշնակից պատմութեանց ներկայացուցիչներ հաւաքուած են. անոնց թով կը գտնուին արխիւները. թուրքերը կը տապալեն առաջին գերման սպիանոր զինուորը։ Վերը կը տապալեն ուրիշներ. շէնքն կը սպաշարուի. թուրքերն մէկը կը յաջողի փախչիլ... ձիւն մը վրայ (հոս թիւ մը քաւ-պակաւն եղաւ)։

Հայ տղաքը սակայն կը հետապնդեն, կը հասնին, կը սպաննեն ձիւնորը (Ապրիլի տղաք)։

Ծորմոկալարը, վերջատրութեան, ունի իր գագաթնակէտը, անակնկալ եղբակցութեամբ, կամ - ինչպէս քառորդին մէջ կ'ըսեն՝ իր coup de theatre-ը Սողոմոն Թեմիլիան, որուն ձմռաքը եւ գերդաստանը բնաջնջուած էին Եղեռնին, կը միանայ իր սօր եւ կ'ողջապարտի անոր հետ։ Մալըր մեռած չէ եղեր. հայերն են որ սարքեր են նման խաղ մը, որպէսզի աշխարհը խաբեն ցեղասպանութեան շինծու պատմութեանը։

Թուրքը ուրեմն ոչ միայն գիտէ սպաննել, այլ ի պահանջեալ հարկին յարաբերւի տալ իր զոհերուն։

Կալ առիթին. հայեր մասնաւոր կը սպաննեն ուրիշ հայեր, որպէսզի ցոյց տան թէ շարքեր տեղի կ'ունենան...

Անա այսպէս, ծիծաղելի տեսարաններէն մինչեւ քստմեցուցիչ տեսարաններու երկար շարքերով ֆիլմարտարիչը կ'ուզէ ցոյց տալ թէ ցեղասպանութիւնը չէ կատարուած։

Թուրք փողոցի մարդն իսկ, երբ հարցաքննուած է ֆիլմին մասին, անհատաւորի գտած է պատմութիւն մեկայնը։ Չափազանցը՝ չափազանց է։

Մենք պարագայի, այս առաջին շարժանկարով, հայերը մասնաւոր պատմութիւն ունեն իրենց իրողութիւնը, թուրք ֆիլմարտարիչը ուզած է դաշտը անգամ մը եւս խորել հալուն կործնել։ Հաւանաբար յաջողած է դպնալ, սակայն լնտու աւելի խորը մտցուցած է իր կործնիքը։

Կ'ուզեն վերջացնել մանրակէտով մը, իրական կեանքէ, ինչպէս կ'ըսեն։

ԹՐԲԱՇԱՍԱՐՀ

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՔԱՐԱԹԻՒ, ԺՈՒՏՈՅԻ, ՕՔԷՅԻ ՍՐԱՀ ԴԱՐՁԱԾ

ԴԻՄՈՒՆԵՐ՝ 150 ՏԱՐՈՒԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԱՇՏԱՄՈՒՐԻՆ
ԲԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«Ճուսհուրիյէթի» 13 Յունուարի մարզական յաւելումներն վերջին էջին վրայ լոյս տեսած է պատկերազարդ յօդուած մը՝ կեսարիոյ Հասոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ այսօրուան վիճակին մասին, գրելով որ 150 տարուան պատմական աղօթաւայրը այսօր կը գործածուի մարզական միութեան մը կողմէ, ուր բարձր թիւ ժողովուրդ կը կատարուին եւ մէկ մասին մէջ ալ Օքէյ կը խաղան։ Թերթը այս առթիւ դիտել կուտայ, թէ Մշակույթի եւ Ջրասպրիւթեան Գործադարութիւնը ինչպէ՞ս կը թոյլատրէ նման շէնքի մը օգտագործումը այսպիսի նպատակներու համար եւ հետեւեալը կը գրէ. -

«Թանգիւթիւն վերջ, Իսթանպուլիւրնակ ոչ-իսլամ Օսմանցի Հայրենակիցներու կողմէ կեսարիոյ մէջ կեդրոնուած պատմական եկեղեցին այսօր կ'օգտագործուի

թիւ մը իրրեւ մարզական միութեան եւ թիւ մըն ալ իրրեւ խորհրդարան Օքէյի համար։

1924ին, Լոյսանի Համաձայնագրով Պետական Գանձին կ'փոխանցուած էր այս աղօթաւայրին, որ աւելի վերջ ալ դրուած էր կուտակարարութեան տրամադրութեան տակ։ Պատմական այս շէնքը, 1960ին՝ խորհրդանշական գումարով մը միայն ծախուեցաւ Մարմնակէր-Թանքի Նահանգային Տնօրէնութեան։ Նորոգութեան անշուշտ տակ ալ կարգ մը փոփոխութիւններ կա-

տարուեցան շէնքին մէջ, ուր պատմական Հնութիւն ունեցող եւ արժէք ներկայացնող առէն ինչ սկսաւ անհետանալ ու քանդուիլ եւ ի վերջոյ մարզասահի մը վերածուեցաւ։

Մտաւորապէս երկու հարաբերական մեթոդ վրայ հիմնուած այդ պատմական եկեղեցին մէջ, այսօր թէրուանողին, բարձր, ժողովուրդի կը կատարուին, ինչպէս նաեւ մարմնամարզական եւ նշանաւորութեան աշխատանքներ, իսկ յարակից մասին մէջ ալ

խուճը մը մարզիկ Օքէյի գնդամուղ կը խաղան։

Նոյն շէնքին մէջ եւ գտնուին նաեւ իրաւաբան վարչական, մարզիկ եւ սինդրոլ գրասենեակներ ու հանգիստի սենեակներ իսկ հոս յաճախողներն ինչ կը գործածեն իսկական սկուլպի մը պէս ինչ որ եւ մենան եւ երբ որ ուզեն։

Իսթանպուլիւրնակ կեսարիոյ Հայեր Հիմա դիւն են, Վազրէֆներու Տնօրէնութեան, որպէսզի արտօնութիւն տրուի իրենց՝ եկեղեցին կրկին պաշտամունքի բանալու համար։

ԻՎՐԻՆ. «ՎԵՐՑՈՒՅԷՔԱՅՍ ՆԿԱՐԸ ...

«Հիւրիւրիյէթ» իր Նոյեմբեր 2ի թիւով կը գրէ թէ հանրապետութեան Նախագահ Զօր-Քէնան Էփրէն Պոլսոյ Տոլմա Պաշէի թանաքարն աշխարհ ատեն գայրացած է երբ տեսած է թրքական մշակույթի ներկայացուցիչները, որ կը պատկերէր մէկ ձեռքին մէջ կորուսած զուլփ, միւսին ալ սուր բռնած թուրը դալիկը։

Վերջացուցէ ասիկա, ասանկ քան չի կրնար ըլլալ - հրահանգած է Էփրէն։ Մենք մեզ արտաքին աշխարհին որպէս արդարութեան եւ իրաւունքներու կողմնակից ազգ մը ըլլալուն մէջ պատկերը տուած պատեմ, չենք կրնար գրասարքիկներուն ցոյց տալ այս նկարը։

Զօր. Էփրէնը նեղող կը թուի ըլլալ Թուրքիոյ «արտաքին պատկեր» եւ «գրասարքիկներ» եւ ոչ թէ ինքնին՝ թրքական դաշինքին հարազատ կերպար։

Զօր. Էփրէնը «նուիրական» սկզբունքի մը մասին եւս արտայայտուած է։ Թանգարանին «Թիփատութեան քօչուկ»ը աշխարհ ատեն քննադատուած է - պուլկարները եւ անոնց «թուր»ը ապակեղաններու հանգիւ վերադարձուր։ Էփրէն յայտարարած է. - «Պուլկար պատմութիւնը ինքնին ու գրասարքիկները «Սիւնէթ» Քօչուկը պարտաւորուցէ, բոլոր գիտնալ թէ որքան նուիրական է բիփատութիւնը։ Արգելի չըլլան Պուլկարի թուրքներու բիփատութեան։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ԳՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԵԶ ԴԱՍԱԸՆԹԱՅԸ ՄԵՇ ԵՂԵՐՆԻ ՄԱՍԻՆ

Նիւ Եորքի կրթական Տնօրէն Մարմինը հաղորդեց թէ կրթական նոր ծրագրին գործադրութիւնը արդիւ ստանալէ ցեղային եւ էթնիք խմբաւորումներու առաւել ներդաշնակութեան։

Նոր, 248 էջերէ բաղկացած ուղեգիրք մը՝ «Հայաժանքի արմատները», Փոփոխութեան

սերմերը՝ վերնագրով, դասեր կը բովանդակէ մարզական իրաւանց, ստրկութեան, 1915-1923 հայկական ջարդերուն, հրեական հոլոքութեան եւ Արարթիւնի մասին։

Գրքին 54 էջերէն բաղկացած դաս մը կը վերաբերի «Մարդկային իրաւանց հա-

մար պայքար»ին։

Գրքին եւ բովանդակութեան շուրջ մտաւորաբար տարբերութիւնները եւ անոր խոր իմաստը մասնաւոր համար Յունուար 500 ուսուցիչները գիտեցաւ տանքներ ունեցան Հայկական Գրքէն մէջ։

ԳՆԱՅՔՆԵՐԸ ՀԱՍԱՆ

«ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

Երեւանի գետնուղիի գնացքները հասան «Սպանդարեան հրապարակ» կայանին: Այսպէսով ամբողջապէս ստորգետնեայ փոխադրամիջոցի մայրուղիին առաջին մասի գիծը՝ 11-2 քմ:

Երկարութեամբ: Այժմ երկնագոյն գնացքները կանոնաւոր երթեւեկութիւն կը կատարեն քարեկամութիւն կայարանէն մինչեւ գիծի վերջին կայարանը, այդ ճամբան անցնելով 17 վայր-

կեան 30 երկվայրկեանէն: Երեւանի գետնուղիի առաջին մասն ունենալու է 9 կայարաններ, որոնցմէ 8-ը այժմ կը գործեն:

«ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ» ԿԱՅԱՐԱՆԸ:

«ԳՈՐԱՆԻ»Ն ՀԻՆԳՏԱՐԵԿԱՆ

Վերջերս տեղի ունեցած զեղազրտական դաստիարակութեան հանրապետական կեդրոնի «Գորանի» երգչապարի մանկական համալսարանի յորեկեանական համերգը: Լեւի-լեցուն էր Երեւանի երգչախմբային ընկերութեան տան դահլիճը: Այդ օրուան համար բաւական հարուստ յայտագիր պատրաստած էին «Գորանի»ի զեղարուեստական ղեկա-

վարները: Համերգը սկսած «Մուսալեռ» երգերու ու պարերու շարանով, որուն յաջորդեց «Գորանի» երգի կատարումը: Ապա յաջորդեցին «Նասպարը», «Ռազմի պարը» վառվռուն տարազներով տղաներն ու աղջիկները կարծես մրցումի ելած էին՝ ցուցադրելով մէկէն իր խորիւրդ ու առնական պարը, միւսն իր հեղանազ շորորը,

եւ բոլորն ալ գերեցին ու հիացուցին հանդիսատեսներուն: Համերգի ընթացքին փոքրիկ արուեստագէտները ներկայացուցին Վասպուրականի, Տիգրանակերտի, Մուշի, Մուսալեռան, Բուխարայի, Բալուի, Տարօնի ազգազրական շրջաններու կենցաղային տեսարաններ:

ԱԿԱԴ. ՅՈՎՍԷՓ ՕՐԲԵԼԻԻ ԾՆՆԴԵԱՆ

100-ԱՄԵԱԿԻ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ:

Երեւանի մէջ գումարուած է Յովսէփ Օրբելիի ծննդեան հարեւրամեակը նշող յորեկեանական յանձնախումբի նիստը, նախագահութեամբ Եւր. Ողջամիրեանի: Ժողովին բնարկուած են ակադեմականին յորեկեանական հանդիսութիւններու հետ կապուած հարցերը: Որոշուած է Օրբելիի կեանքին ու գիտական վաստակին մասին յօդուածներ հրատարակել Հայաստանի մամուլին մէջ, ձայնահռատել զոգորդումներ սփռել: Հայաստանի ակադեմիային յանձնարարուած է յորեկեանական ձեռնարկներ կազմակերպել: Ակադեմիան, Սեպտեմբերին, Մաղկածորի մէջ գիտական նստաշրջան մը կ'ուսնայ: Կը հրատարակուի Յովսէփ Օրբելիի կեանքին

ու գիտական գործունէութեան մասին գիրք մը: 1988-1990 թուականներու ընթացքին կը տպագրուին ակադեմականին անտիպ աշխատութիւնները: Երեւանի քաղաքապետութիւնը յուշատախտակ մը կը փակցնէ այն շէնքին, ուր ապրած է ակադեմականը: Երեւանի համալսարանի պատմութեան ճիւղի ուսանողներու համար կը հաստատուի Օրբելիի անունով կրթաթոշակ մը: Ողջհրապին Միութեան ն. Հայաստանի ակադեմիաներու իսկական անդամ Յովսէփ Օրբելիի յորեկեանական հանդիսութիւնները վերջ կը գտնեն Երեւանի Գ. Մունդուկեան թատրոնին մէջ Սեպտեմբերին տեղի ունենալիք երեկոյթով մը:

**EMPRESA AUTORIZADA
CON CARGO A:**

América
 Ar. CORBODA 4737 - Tel. 772-8539/8654

PAMI
 JUBILADOS
 PENSIONADOS
 Y DEMAS

Koulaksizian Hnos. S.A.
Fábrica de tejidos
 Lima 3560. Caseros. T.E.: 750-4632/ 3501

Unión General Armenia de Beneficencia
Instituto Marie Manoogian
 - En la avanzada de la educación -
Pre-escolar • Jardín de Infantes
“Srpuhí Ekshian”
Escuela Primaria Integral
“Berdjuhí Emirian”
Colegio Secundario
“Doris Tchinnosian”
BACHILLERATO MERCANTIL 1º AL 5º AÑO

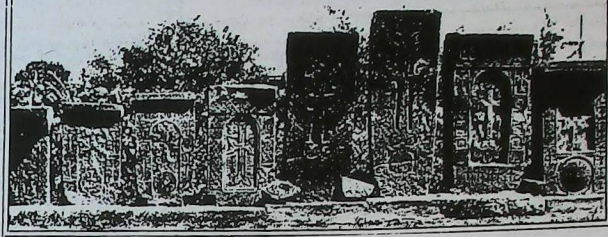
Año Lectivo 1987
Abierta la inscripción

 ARMENIA 1322

U.G.A.B.
Colegio Secundario
“Doris Tchinnosian”
Año Lectivo 1987
Abierta la Inscripción
Bachillerato Mercantil 1º al 5º Año
 Nómima de las asignaturas que se dictan
 Lengua Nacional • Inglés • Armenio • Historia
 Historia armenia • Música • Cultura Armenia
 Literatura armenia • Religión • Geografía de Armenia
 Matemática • Ciencias Biológicas • Geografía
 Educación Cívica • Cultura Musical • Plástica
 Mecanografía • Contabilidad • Educación Física
 Metodología del Estudio • Dibujo Publicitario
 Administración de Empresas • Computación • Química
 Merceología • Sistemización Administrativa
 Estadística • Matemática Financiera
 Organización Empresarial • Sociología Laboral
 Economía Política • Legislación Fiscal
 Dinero, Crédito y Bancos • Antropología Social
Sala de computación - Gimnasio cubierto
Biblioteca - Laboratorio - Buffet escolar
 EL TITULO DE BACHILLER MERCANTIL CAPACITA A
 LOS ALUMNOS AL INGRESO A TODAS LAS
 CARRERAS UNIVERSITARIAS
Paracordzagán crece educando
 Armenia 1322

ԽՍՀՐԱՐԵՐԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

վարդերնս գարակեօղևան

Ե

Օրերն անցնում են: Մեր նախատեսած ժամկետները վաղուց սպառուկ են, իսկ Մարտունին չենք հասցրել լրիս նկարել: Ձորագիղը իր զոյգ վանքերով՝ Ծղղագայ վանքով ու Մասրոց Անապատով նուազագույն երկու օր է պահանջում: Աստղածորը իր Պողոս-Պետրոս եկեղեցիով եւս մի օր: Ձուլաքարը իր Ձուլախաչով եւ գիւղի վերելում գտնուող հին գերեզմանոցով, նույնպէս: Մնաց, որ չկարողացանք ստուգայցի գնալ Լիքը, Թագագիւղ, Վերին Գետաշէն...:

Ձուլախաչի «տանտիրոնին», բարձրահասակ, չորուկ մի գեղջկունի, այդ բոլոր արարողությունների կողքին անազանգեց, որ խաչքարը աննկատելիորեն թեքում է դէպի առաջ եւ կարող է մի օր՝ տապալուել: Աստուած մի արագեւ, բնկնելու դէպքում խաչքարը զարնուելով իր առաջը գտնուող այլ խաչքարերի, ջարդ ու փշուր

Գետաշէնի հին գերեզմանոցում: Այնտեղ տեսած իմ խաչքարերը՝ անթուակիր, հին խաչքարերը, հանգիստ չեն տալիս ինձ: Այն ինչ ազատ, մի թափով, մի գծով կերտուած խաչքարեր էին: Մա, եթէ ինքնուրոյն, առանձին մի դպրոց չէ, մեր խաչքարերի բնական զարգացումը պէտք է ընթանար այդ ուղղութեամբ: Առանց հանելիքի խնդրումի, մանր զարդանաշխույթ առանց առաջին գծի վրայ մղելու՝ նպատակ դարձնելու: Ինձ թում է XII-րդ դարից սկսեալ երեսօղող, իրենց կայուն ուղղանկյուն-քառանկյուն ձևեր գտած խաչքա-

չէ մեր աւանդողներին: Մեր վանքերն ու եկեղեցիները (աշխարհիկ կառուցներ դժբախտաբար չեն հասել մեզ) չեն ծանրաբեռնուել երբեք մանրամասներով: Նրանք ուղիղ, մեծ գծերով կառուարելութեան հասած ամբողջականութիւններ են: Սովիս տիկիներ, Գնդեվանքի կառուցման առթիւ թողած արձանագրութիւնում շատ ճիշդ ու դիպուկ մի համեմատութիւն է անում, որը ու մեջքերն է Ստեփանոս Օրբելեանը իր «Սինիքի Պատմութիւնում»: «Վաղցը Ձորն անկախ մատանի էր, շինեցի սա եւ ակ դրեցի վրան»: Այդ, մեր մատնումն ու վանքերը աղամանդեալ ակեր են հայոց աշխարհի ձոր ու ասրերում: Աղամանդը պարզ, ուղիղ գծերով է, որ միայն կարելի լիկել ու մեջք տեղ բերել: Աղամանդի վրայ չի կարելի ասեղնագործել, ցանցկէն (ֆիլիքսան) աշխատանքով երեսապատել: Այդպիսին էին Ներքին Գետաշէնի խաչքարերի մեծամասնութիւնը, յստակ, հատու գծերով, իրենց ասեղնը իմացող, չփռթող հատու գծերով: XII-XIII-րդ դարերում մեր խաչքարերում նկատուող, խնդրուած ու մանրակրկիտ նաշխագործումով մշակման միտումը, ներմուծւած է թում:

Իսլամը սամաւարակ արգելից քանդակը՝ կոապաշտութեան դէմ պաշարելու համար: Այլուղից էլ Արաք նուաճողների մոլեռանդ մոլոյցը, ամէն տեսակի քանդակ ու արքայատկեր, հարթաքանդակ ջարդել-փշրելու, անհնարինը տաշել-քերծելու նկատմամբ:

Իսլամը արգելից, նաեւ բոլոր շէջատը էակների՝ պատկերումը, գեղուն լինի թէ թեւատը, սողուն լինի թէ քալողը:

Իսլամը վերացնելով կերպը գծի մէջ, գիծը վերածեց սակզարդի՝ զարդանաշխի: Ժիշդ է, որ այդ միտումը մեր մօտ արտայայտուել է զուտ ազգային, տեղական նաշխերի զարգացումով ու օգտագործութեամբ, բայց իրեն չի արդարացնում մեր ազգային ճարտարապետութեան զուսպ գծի

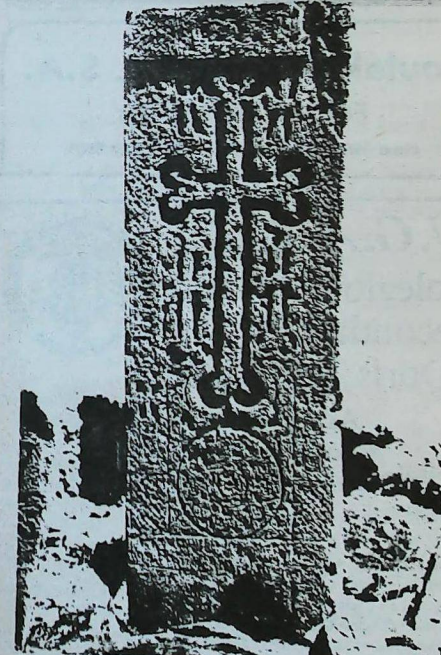
Գոշավանք կամ Նոր Կեօփ, Խաչքար 1291 թ. գործ՝ Պողոս

հասկացողութեան կողքին: Արթամարի Սուրբ Խաչը մեզ հայտարարեց իրենց եզակի անհնաւաշխուն կոթողն է, բայքարը մինչեւ վերջ սպառնալով ձգտում չենք գտնում այդպէս Մի քանի շուրջըրդեալ փոխներով զարդարուած արկառոյցում, քարը ազատօք շինում է, չէ ծանրաբեռնուած ինչպէս այդ ակնյայտօք դրսևորում է, հիմնականում հարակերտ, Անատոլիայի ակնյայտ մզկիթների գլխաւոր մուտքերում՝ շքամուտքերում: Բարբ ալաւեղ կորցրել է իր

նիւթէղէնութիւնը, հարկադրուել սպաւփոխուել ծանրաբեռնուով մինչեւ վերջնամասնիկ զարդանաշխերով մշակուելու: Դա չի երևում, դրա միտումն ու պահանջը չի զգացուել միջնադարի մեր ամենահարուստ ամենաճոխ, նոյնիսկ ամենա

գեղն մալաքաղաքներում Անկում: Անկի Մայր Տաճարը Գագկաշէնը, Տիգրան Հոնեցի եւ միա հոյակերտները թրմանկել են հայկական ճարտարապետութեան աստղերը, մնացել են յստակ, ամբողջական, մեծ գծերի լուծումով: Անկից մեզ հասած հայտնիներն իսլամական ժամանակ մշակման վարպետութեամբ անկի են նաշխունութեամբ անկի են զարգացած, անկի-ճոխ են նաշխուն՝ «մալաքաղաք» լինելով, բայց դրանք Պողոսի Մոմիկի կերտածների սկզբնապիւրը՝ հախանմունքներն են:

(Շարունակ)

Մարտունի, Ձուլագիւղ, Ձուլախաչը:

Ձուլախաչը ցարդ իմ տեսած մեծագոյն խաչքարն է, երեք երեք միջրից էլ անկի հասակով: Նա էլ, ինչպէս շատ խաչքարեր, բաժին է բնկել գիւղամիջի տնամերձ բակերից մէկին: Բակի տերերը, կարծես կիսապաշտօն պահապան-պահակներն են այդ խաչքարերի: Մօտենում հետաքրքրում են մեր կատարելիք աշխատանքով,

կարող է լինել, պէտք է ամրացնել: Պարտք եմ համարում այստեղ նշել այդ անազանգը: Պէտք է տեղում, անպայման ստուգել, եւ թէ ճիշդ է, ժամ առաջ պէտք եղածը տնօրինել, ամրացնել խաչքարը ու փրկել հաւանական աղէտից:

Բայց իմ միտքը, այս բոլորի հետ, թափառում է դեռ Ներքին

րերի շուրջը երկարաձգուող նաշխագարը երկզաւորումը, նրանց մանրակրկիտ մշակումը՝ եկուր է: Պողոսի եւ Մոմիկի ստեղծած խաչքարերը, այդ արտեստի-գագաթնակէտն է համարում մեր գրականութեան մէջ: Գոցել եւ ճիշդ է: Բարի մշակման կատարելագործման

Նորավանք, (այժմ՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին) Խաչքար 1908 թ. գործ՝ Մոմիկի:

տեսակէտից, անգուցական են դրանք: Բայց ինձ թում է, որ քարի մշակման այդ միտումը, մինչեւ վերջին սահմանները ժամանակագրութեան, նուրբ, անդնագործութեան աստիճանի հասնող այդ միտումը, շատ էլ հարազատ չէ մեր ճարտարապետութեան աւանդներին: Այստեղ արուեստն ու արհեստը անցել են առաջ, դարձել առաջնահերթ, մի տեղ՝ ինքնանկատակ, անտեսելով ասեղնը, կարծես ետին, երկրորդական պլանին են մղել բովանդակութիւնը: Բարի այսպիսի սպաւիշ մշակումը հարազատ

ԵՆՈՐՀԷ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ԿՄՅՑԵԼԷ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԷՕԶԱԼԻՆ ...

Շար. էջ 1-ին

բանայ: Հայ վարժարաններ (մասնաւոր - Էօզէլ) վարժարաններ ըլլալով, այդ օրէնքը կիրարկելի պէտք չէ ըլլալ մեր դպրոցներուն համար:

Գ...Պետական կամ օտար վարժարաններու մէջ այս տարիէն սկսեալ կիրարկու- թեան դրուած է իսլամական կրօնի դասաւանդութիւնը: Այս դասաւանդութեան կը պահանջուի որ ներկայ ըլլան նաեւ ոչ իսլամ աշ- կերաները: Խնդրուեցաւ որ ոչ իսլամ աշակերտներ ազատ ըլլան այս պարտադրութենէ:

Դ...Ներկայիս Թուրքիոյ Հայ Գրիգորեան համայնքի գրկուած է կրօնականներ պատրաստելու որեւէ կրթա- կան հաստատութիւնէ: Ար- տասահմանէն ալ այստեղ պատճառաւորաբար նպատա- կով հոգեւորականներ հրա- չիրելը երկրի կանոններուն հակառակ է: Ուստի կը խնդրուի որ կամ նախկին

Ս. խաչ Դպրեմանքը վերա- տին վերածուի կրօնական վարժարանի եւ կամ արտօնել որ Պատրիարքարան իր մի- փոցներով կրօնական դասու- թացք մը բանայ եկեղեցա- կան ըլլալու փաօք որ եւ կոչուի ունեցողները պատ- րաստելու իրենց ապագայ ասպարէզին մէջ:

Այս բոլորը, օրինական հիմ- քերու վրայ դրուած բացառ- րութիւններով եւ ըստու- ները հաստատող վաւերադ- յելով գրաւոր ձեւով եւս յանձնուեցան Մեծայարգ Վարչապետին:

Վերջապէս թուե- ցաւ նաեւ որ Գրիգորեանի Հայոց Եկեղեցին, իր կալ- ւածներով, տոմարներով եւ զրամներով գրաւուած են էմբաֆի վարչութիւնէն, ա- ռանց որեւէ պատճառաբա- նութեան, երբ տեղւոյն

վրայ գեւ ունինք 18 հոգի- ներէ բաղկացած հայ հա- մայնք մը, որոնց անուա- նացանքը հասցէներով միա- սին կցուած էր այս եկե- ղեցին վերադառնալու ինչդրանքին:

Մեծայարգ Վարչապետը հետաքրքրութեամբ հետե- լեցաւ ներկայացուած հար- ցերուն, եւ իւրաքանչիւր խնդիր յանձնեց իր հետ ներ- կայ եղող մասնագէտներու նկատմամբ, ուղեց գիտնալ թէ ինչ օրինական հիմքերու վրայ եղած են այդ տնօրի- նութիւնները: Իրեւ եղա- կացութիւն հաստատուեց, որ ինք հակառակ է ամէն տեսակ խտրականութեան թուրք հայրենակիցներու եւ հաստատութեանց միջեւ: Կ'ուզէ որ ամէն բաղաբացի եւ ամէն հաստատութիւն վա- յելեն նոյն բաղաբացիական իրաւունքները՝ միշտ երկրի օրէնքներու չըմբռնելով մէջ:

Աւելի քան բառասունհինգ վարչականներու տեսակցու- թենէ յետոյ հրաժեշտ առաւ Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայր Մեծայարգ Վարչա- պետէն, յայտնելով իր մաղ- թանքները հայրենիքի վե- րելքին համար ամէն մարդի մէջ անոր թափած գրեթէ գերմարդկային ճիգերուն իրականաբար յաջողութեան:

ԴԻԻԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԱՆԻ

SURFING SRL

Telas de plush-jersey-pique- ribb-morley-tercia-etc.

Ropa interior Varleian

Ropa deportiva Cameron

Lavalle 2486. Larrea 377.

Pueyrredon 358 (1052) Capital.

T.E.: 47-1381

ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՅ ԱՍՏՂԱԳԵՏ

ՎԱՀԷ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ

ԶԳԱՅԱՅՈՒՆՅ ԳԻԻՏԸ

Փաստինա, Գալիֆորնիոյ մէջ կայացած Ամերիկեան Աստղագիտական Ընկերակցութեան ժողովին ներկայաց- ւեցան աստղագիտական երեք մեծ գիտեր, որոնցմէ մե- կուն հայերն են՝ Վահէ Պետրոսեան եւ Ռոնըր Լինտոյ:

Ասոնց գիտը կը վերաբերի երկու անծայրածիր յուստ կամարներու որոնք մասամբ կը շրջանակեն խուճ մը համաստեղութիւններ: Ասոնց հետաւորութիւնը մեր երկրէն կը նկատուի շուրջ 3 միլիարդ յոյս տարի:

Վահէ Պետրոսեան, Սթենֆորտ Համալսարանէն եւ Ռո- նըր Լինտոյ, Արիզոնայի Ազգային Դիտարանէն, կը խոր- հին որ իւրաքանչիւր յոյս կամար կը բաղկանայ 100 միլիարդ աստղերէ, որոնց ձեւը, սակայն, չեն կրնար բա- ցատրել. «Ինչ որ մեզի գիտու ցաւ կը պատճառէ - կ'ըսէ Պետրոսեան, այն թէ անոնք այնքան կատարելա չեն»: Ա- սոր ի պատասխան Լինտոյ ըսած է. «Եթէ անոր պատճառը գիտնայիք, այդքան ալ գուարանալի պիտի չըլլար»:

Profesionales

MEDICOS

Dr. Sarkis Balassanian
Jefe División Cardiología
Hosp. J. Pirovano
(Electrocardiograma
Ergometría - Holter - Ecocardiograma)
Callao 531 - 1°C - T.E. 40-7589

Dr. Jorge L. Balassanian
Médico Unidad Coronaria
Hosp. J. Pirovano
(Electrocardiograma
Ergometría - Holter - Ecocardiograma)
Urgencias: T.E. 701-6137

MEDICOS

Dr. Arslanian
Urología
Adultos-niños
Paraguay 958
T.E.: 311-0221

DENTISTAS

Dr. Pedro Balassanian
Lun. miérc. vier. de 15.30 a 20.00
TARJETA "VISA"
Corrientes 2221 2° "C"
T.E.: 47-1443

ESCRIBANOS

Gregorio Hairabedian
Escribano
Av. Roque Sáenz Peña 570 3°
T.E. 33-5761

ESCRIBANOS

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Florida 716 2° K
T.E. 392-2768/3065
Lun. a Vier. de 10:00 a 18:00

DENTISTAS

Dr. Daniel Vaneskeheian
Odontólogo
Lun. y miér. 17.00 a 20.00 hs.
Virrey Loreto 2446 3° B
T.E.: 782-3976 / 35-6530

ESTUDIO CONTABLE IMPOSITIVO

ESTUDIO CHOLAKIAN
Jurídico Contable-Impositivo-Computación
Dr. Claudio A. J. Cholokian - Abogado
Dr. Marcelo R. G. Cholokian - Contador
Sarmiento 1469 7° F
49-4705 / 45-1779

ՃԷՅՄԸ ՊՈՆՏ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷԶ

Շար. էջ 4-ին

Ծարձակարին սկզբնական սեմարիոյն մէջ հեղինակը տնեղ- ծած էր նաեւ հաշ... հանրակնոց մը տիպարը, որուն դերը յանձ- նուած էր յարմար դատուած դերասանուհիի մը, անշուշտ թուրք: Պատկերահանումէն ետք երեսն կ'ելէ որ թրքերին իսկապէս «արհեստավար» բոց մըն է, յուսալարութիւն, գայթակղութիւն, ամօք: Վերջապէս կ'որոշուի դերը ջնջել:

Ի դէպ, ինչ կ'ըսեն թրքերէնով նման «արհեստավարները» օգտագործող մարդկանց...

«Պայքար»

DONIO S.R.L.

Taller de Marmolería

Monumentos de alta calidad. Mesadas, frentes e interiores
Especialidad de "Jachkar" bajo el asesoramiento
de Manuel Gheridian

CHARLONE 1245*51. CAPITAL.

T.E.: 551-3040/7165

Su café molido
al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510.

T.E.: 97-4753

Panadería Oriental

de Juan Der Ghazarian e hijos

PAN Y EMPANADAS ARABES

Domingos abierto - Descuentos a instituciones

ATENCION: SI UD. NOS TRAE EL RELLENO,

NOSOTROS LE HACEMOS EL LEHMEYUN

GORRITI 4719. CAP.

T.E.: 71-7924

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian

Dr. Gabriel E. Williams

Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7°

Tel. 40-6809/7112/49-7049

Calzados

LUCERNA

Damas y niños

Carteras

Federico Lacroze 2500. Cap.

T.E.: 771-7346

Remises

Sepelios

Traslados

CASA
Rivera
CORALLO, CUFARO Y CIA.

Jubilados, pensionados, cónyuges y filares. sin cargo

Av. Córdoba 4802

T.E.: 773-2800/772-3288

(Viene de pag. 1)

El Partido Hnchakian cumple este año el Centenario de su fundación y coincidentemente "Sharyum" cumple 50 años. Fue otra la época de Apraham Eulmesekian, Sahag Bakchellian, Garabed Ekshian, Dikran Murekian y muchos otros, que aún en discrepancia de métodos honraban a la conducción del heroico Partido Social Demócrata Hnchakian, que hoy ha quedado huérfano. Es muy lamentable que hoy los dirigentes de "Sharyum" tengan que recurrir a críticas banales, y nada menos contra una de las acciones más positivas de nuestra colectividad; "el viaje de egresados del Instituto Marie Manoogian de Parecordzagán a la Madre Patria, tierra de sus antepasados".

Se abre la inscripción para la presentación de obras de compositores argentinos

Organizado por los Encuentros Internacionales de Música Contemporánea, con los auspicios del CAMU, se abre la inscripción para una nueva presentación de obras de compositores argentinos.

La Tribuna Nacional de Compositores (TRINAC) tiene como objetivo premiar las mejores obras estrenadas o grabadas en los últimos cinco años anteriores (1981-86).

Las categorías son: desde música para gran orquesta (con o sin solista/s y/o coro/s), hasta música electroacústica, medios mixtos y para instrumentos solos y/o voz, coro, etc. Ninguna categoría de obras está excluida.

Su jurado lo integran representantes compositores de los EIMC, CAMU, las dos sociedades de compo-

sitores y Radio Municipal.

Requisitos: presentar una excelente grabación en velocidad 7 1/2 o 15 (cinta abierta), con partitura, comentario de la misma y currículum abreviado del compositor con lista de sus más importantes obras.

Los premios se entregan en la segunda quincena de junio del corriente año, en el acto inaugural de la temporada de conciertos de los EIMC.

A su vez, las obras son presentadas en la Tribuna Internacional de Compositores (Unesco-París) y en el Festival del World Music Days, organizado por la SIMC.

La recepción de las obras (en sobre cerrado) es en el CRAM —Ricordi Americana— de 13 a 18 en días hábiles, hasta el 31 de marzo de 1987.

Dr. Jorge G. Derkrikorian
Odontología, Cirugía y Traumatología
Bucomáxilofacial

Lunes a Viernes 14:30 a 20:30 Hs. T.E.: 551-4075
Olleros 4165 - 1° A

Confitería "Armenia"

PRODUCTOS ORIENTALES

T.E.: 71-4571

Scalabrini Ortiz (ex Cánning) 1317

TERKA

S.A.C.I.F.I. y A.

Fábrica de tejidos

Fábrica:

Sarandí 2899. San Justo. Bs. As. T.E.: 651-1651/0634

Administración y ventas:

Moreno 1235. Cap. T.E.: 37-3829/37-6102

Plegaria

Dios, hazme más sensato; más condescendiente con los demás; no tan indulgente conmigo mismo...

Que no me rinda ante la injusticia; pero sí me postre ante la justicia, que siempre llega.

Que pueda justificar al adversario...

Que ame más a mis amigos y les diga cuánto...

Que no vaya de la mano con la indiferencia y pueda sufrir con el doliente.

Que no tenga los puños cargados de piedras en mi espalda, y pueda sonreír, a la vez...

Que no haya vanidad en mí, por lo poco que pueda ser o tener, y que me acicate el deseo solidario de ayudar a los demás.

Y si late mi corazón, pueda agradecer cada día, Señor, que es gracias a Ti.

Jazmín

EMISIONES DE RADIO EREVAN PARA SUDAMERICA

En programas especiales para Sudamérica. Radio Ereván transmite diariamente desde Armenia en las bandas de 31.64 y 35.68 metros. en 94.80 y 94.70 khrtz. de 19.00 a 20.00 hs.

Las emisiones se realizan en armenio, tras las que se efectúa un resumen de la información en idioma castellano.

Se solicita a los oyentes enviar sus opiniones respecto de la programación.

Dirección de Radio Ereván

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆ

Ի գիտություն հաստատելով մեր ժողովրդին կը ծանուցենք, թե 14 Փետրուարին, ժամը 09, ՏԵԱՌՆԵՐԱՄԱՍԶԻ տունն է եւ 26 Փետրուարին, Հինգշաբթի օր՝ ՎԱՐԳԱՆԱՆՑ տունը:

Զոյգ տունընքն ալ. ժամը 10.30-ին, Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորի: Եկեղեցոյ մէջ:

ԴԻՄԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

SARAFIAN HNOS.

SE NECESITA EMPLEADO
VENDEDOR Y CADETE

LARREA 229

CAPITAL

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEDIA
BARTAMIAN

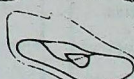

Calzado
Correctivo

Calzado
Deportivo

PLANTILLAS
CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian
también les pone
a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulta con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA

Av. Beigrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Cocina

Ensalada picante de arroz

(para 4 personas)

INGREDIENTES:

300 grs. de arroz,
1 taza de arvejas cocidas,
4 filetes de anchoa en
aceite,
8 aceitunas negras,
1 cucharada de alcaparras,
1 cucharada de pepinitos
en vinagre,
100 grs. de queso fontina,
1 sobrecito de corazones
de alcaucil,
1 lata mediana de atún,
2 huevos duros,
1 tomate,
sal, pimienta, aceite
de limón.

PREPARACION:

Cocinar el arroz en agua
salada durante unos 15
minutos.

Al cabo de ese tiempo
colarlo y dejarlo enfriar.

Mezclarlo con las
anchoas, los corazones de
cauciles cortados en rodajas,
las alcaparras, los pepi-
nitos en rodajitas, las
anchoas, las aceitunas
cortadas y el queso cortado
en bastoncitos.

Aderezar con poca
sal, bastante pimienta, aceite
de limón.

Disponer la ensalada en
una ensaladera; colocar el
atún en el centro y alrededor
gajos de tomate y el
huevo duro.

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4179
1414 CAPITAL FEDERAL
T.E. 771-2520

Horario de atención: Lun. a vie.
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
278.315

Director
MIHRAN SARAFIAN

Corresponsales, receptores de
avisos y suscripciones en
PPASIL

Sr. Hrair Chahinian
Av. Coriniqui 191 Ap. 84
Cap. 00579 San Pablo
T.E. 813-8731

URUGUAY
Dr. Pedro Denielian
Benito Blanco 875, Ap. 201
T.E. 70-3114 Montevideo

CORDOBA
Sr. Luis Sourmenian
Carmichael 148
5.000 CORDOBA
T.E. 51-4883